

Posudek oponenta

diplomové práce studentky Veroniky Fotrové na téma Nedotknutelnost osoby a je zakotvení v Listině

Předložená diplomová práce zpracovává téma Nedotknutelnost osoby a její zakotvení v Listině systematickým způsobem a jde mnohem dál, než určuje cíl práce, za kterého studentka ne zcela jasně určila „rozdělení nedotknutelnosti osoby do kategorií, podle vlastností konkrétních článků Listiny základních práv a svobod“.

Po formální stránce práce zásadně naplňuje stanovené požadavky, když zaujímá cca 55 stran vlastního textu, dále Seznam použité literatury, Přílohy a Resumé v anglickém jazyce. Autorka vychází z relativně široké základny odborných pramenů různého charakteru, kromě monografií a komentářové literatury jsou v pramenech práce obsaženy právní předpisy, mezinárodní smlouvy, internetové odkazy a rozličná judikatura nejen Ústavního soudu. Na používané zdroje je průběžně většinou řádně odkazováno. Drobnou výhradu lze mít k odkazům na stránky wikipedia.org – odkaz č. 27, které nejsou pro závěrečnou práci příliš relevantním zdrojem a které ani v závěrečném seznamu zdrojů autorka neuvádí. U zákonů v textu nebývá užit dovětek „v platném znění“ či „ve znění pozdějších předpisů“, což může vzbuzovat dojem, že autorka pracovala s původními zněními právních předpisů, což však kontext nepotvrzuje.

Nepřesný je odkaz č. 102 z Encyklopedie ústavního práva - končí zde uvozovky v půlce věty a mění tak smysl vyřčeného. Nejsou to totiž pouze smlouvy podle čl. 10a, které vyžadují souhlas obou komor, ale rovněž smlouvy dle čl. 49 (10) Ústavy, u nichž (na rozdíl od smluv dle 10a) není třeba kvalifikované většiny.

Po stránce koncepční a obsahové je téma přehledně rozčleněno do 7 obsahových kapitol, které jsou dále systematicky členěny, systematická práce není však zcela zřejmá v kapitole 7.2, ve které se autorka zabývá Evropskou úmluvou v kapitole nazvané Evropská unie (viz dále).

Úvodní kapitoly se zabývají postavením LZPS v právním řádu a pojmem nedotknutelnost osoby. Na str. 10 autorka o LZPS tvrdí, že „Právní silou se řadí ihned za Ústavu ČR“ Zde není zřejmé, co tím autorka měla přesně na mysli. Pokud jde o právní sílu, šlo by nepochybně nalézt i argumenty zcela opačné, totiž, že v určitém smyslu mají ustanovení LZPS ještě vyšší právní sílu než Ústava, protože jednak její obsah (tj. ochrana nedotknutelných hodnot, ochrana základních lidských práv...) tvoří tzv. podstatné náležitosti demokratického právního státu, jež jsou dle čl. 9 Ústavy nezměnitelné, a jednak základní lidská práva jsou přirozenoprávního a tedy „nadstátního“ charakteru a v tomto smyslu existence základních lidských práv tvoří prepozitivní základ, na nějž by mělo navazovat pozitivní (psané) právo a to včetně Ústavy.

Autorka se dále zabývá konkrétními Listinou zaručenými základními lidskými právy tvořícími pojem nedotknutelnost osoby, které přehledně rozčlenila do tří různých vzájemně propojených sfér ochrany. Zvláště kladně je v této části třeba ohodnotit práci s judikaturou

zejména Ústavního soudu, i když někdy zásadní rozhodnutí ÚS chybějí, jako je tomu např. ve speciální kapitole zabývající se Evropským zatýkacím rozkazem či institutem vazby.

Komparativní část obsahuje povšechnou spíše obecnou informaci o právních systémech komparovaných států, chybí však vlastní komparace (až na malou výjimku u Slovenska), jakož i podrobnější informace o úpravě nedotknutelnosti osoby ve vybraných státech, na základě kterých by si onu komparaci eventuálně mohl čtenář učinit sám. U Velké Británie autorka uvádí na s. 47, že žádný konkrétní soupis základních práv a svobod Velká Británie nemá a opomíjí tak The Human Rights Act z roku 1998.

V kapitole 7 autorka správně uvádí, že dle čl. 10 Ústavy České republiky od 1. 6. 2002, po tzv. euronovele, mají mezinárodní smlouvy aplikační přednost před zákonem a jsou součástí českého právního řádu. Mezinárodní smlouvy o lidských právech však mají na základě judikatury Ústavního soudu (srov. nález ÚS č. 403/2002 Sb. – sp. zn. Pl. ÚS 36/01) ještě výsadnější postavení než ostatní „prezidentské“ mezinárodní smlouvy. Uvedené úvahy Ústavního soudu v práci obsažené nejsou, proto je to nepochybně vhodné téma k diskuzi u obhajoby práce.

V kapitole 7. 2 nazvané „Evropská unie“ autorka uvádí, že „dalším významným dokumentem je Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Jak by se podle názvu mohlo zdát, nejedná se ryze o smlouvu pro členské státy Evropské unie.“ Jaká je tedy souvislost mezi Evropskou unií a Evropskou úmluvou? Tuto souvislost a tím i důvod zařazení Úmluvy do této kapitoly by mohla autorka objasnit u obhajoby práce.

Autorka se v textu dopouští řady nepřesných vyjádření či obrátů, z nichž mnohé by bylo možno odstranit pečlivější závěrečnou redakcí celého textu práce. Jako příklad lze uvést „Ústavní soud rozhoduje pravomocné rozhodnutí nebo jiné zásahy veřejné moci do základních práv...“ (s. 10), „...ústavních zákonů ČNB přijatých po 6. červnu 1992...“ či na str. 41 - „Zde má uvedené právo jinou, speciální význam“, případně není dodržena shoda přísudku s podnětem „...že byli uvedené právní předpisy...“ a mnohé další.

Celkově je možno shrnout, že předložená diplomová práce splňuje jak formální tak obsahové náležitosti na tento typ práce kladené, práci **doporučuji** k obhajobě, s navrhovaným hodnocením vzhledem k výše uvedenému velmi dobře.

Otázky k diskuzi:

- 1) Jaká je právní síla Listiny základních práv a svobod a proč?
- 2) Jaké je postavení mezinárodních smluv o lidských právech ve světle judikatury Ústavního soudu a na základě jakých úvah k danému závěru Ústavní soud dospěl?
- 3) Proč autorka řadí Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod kapitoly „Evropská unie“?

JUDr. Jana Odehnalová,
KÚP, ZČU

